

Exposició Corrupció! Revolta ètica

Guia per al professorat | Visita virtual a l'exposició

1. Introducció a la guia.....	2
2. Presentació de la visita virtual	2
3. Objectius específics de la visita virtual.....	3
4. Contingut de l'exposició	3
5. Dinàmiques per fer durant la visita virtual a l'aula	8

1. Introducció a la guia

La següent guia pretén orientar al professorat que realitzarà la visita virtual de 360° a l'exposició *CORRUPCIÓ! Revolta ètica* des de l'aula. Aquesta exposició va estar oberta al públic de setembre a novembre de 2019 a les cotxeres del Palau Robert en motiu dels 10 anys de l'Oficina Antifrau. Ara amb la visita virtual es posa a disposició l'exposició de manera permanent.

Es proposa fer la visita virtual a l'aula fent les diferents parades que indica la guia. Complementàriament hi ha 4 activitats en 4 sectors de l'exposició diferents, per fer més dinàmica i motivadora la visita. Totes les activitats es detallen en aquesta guia i estan pensades per fer-les en grup a l'aula. Es demana que no es faci fins al final l'activitat de l'espai 6. Dilemes ètics ja que es la última activitat pensada per concloure la visita.

Al final de la visita, s'animarà a respondre a l'alumnat i al professorat les enquestes de satisfacció que podran contestar en línia, els enllaços que trobareu al web d'Antifrau.

A part de la visita virtual a l'exposició, l'Oficina Antifrau també posa a disposició de la comunitat educativa un conjunt de tres activitats relacionades amb l'exposició i disponibles en aquest [enllaç](#). L'alumnat les pot treballar des de casa (es poden treballar en qualsevol moment tot i que una opció es fer les dues primeres activitats abans de fer la visita virtual i la darrera després).

2. Presentació de la visita virtual

La visita virtual permetrà aprofundir en el contingut de l'exposició i, per tant, en la realitat de la corrupció a Catalunya, potenciant l'esperit crític dels i les joves en el context del conflicte entre ètiques personals de solidaritat humana o familiar i de benefici propi, front ètiques col·lectives més consistents.

La finalitat general de la visita és dotar als i les joves d'eines per tal que puguin identificar comportaments corruptes a diferents nivells i disposin d'estratègies i recursos per respondre-hi, des de l'anàlisi crítica de situacions que descriuen els mitjans de comunicació fins a possibles accions concretes que poden realitzar en el seu àmbit personal i familiar.

Aprofundir en la integritat i consistència de les accions humanes, així com en la importància d'establir mecanismes de detecció i resposta, són fonamentals per tenir societats més democràtiques. En aquest sentit, la reflexió sobre el benefici personal o familiar front a la rellevància del bé comú pel benestar de tota la població és clau i, amb aquests tallers, es busca potenciar aquesta consciència crítica que afavoreixi societats més justes i equitatives.

Grups destinataris

La visita virtual així com les activitats que es proposen al web de l'Oficina Antifrau estan dirigits a alumnat de quart d'ESO, primer i segon de Batxillerat.

3. Objectius específics de la visita virtual

- Apropar a adolescents i joves els conceptes clau relacionats amb la lluita contra la corrupció i la incidència que tenen en la seva quotidianitat.
- Identificar la corrupció davant de situacions de la vida diària.
- Fomentar la consciència i el pensament crític davant de les conductes vinculades a la corrupció, posant en joc l'ètica personal i col·lectiva, així com les seves conseqüències econòmiques i socials.
- Introduir la figura de l'alertador com a vigilant del poder i aprofundir en la idea que tots/es potencialment ho som.
- Aprofundir en el concepte d'integritat, en els seus principis i valors i en les conductes i resultats que produeix.
- Identificar les principals funcions i tasques de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

4. Contingut de l'exposició

Exposició Corrupció! Revolta ètica

El cost social de la corrupció es xifra en 40.000 milions d'euros l'any només a l'Estat espanyol¹. Avui, un 72% de la ciutadania troba que hi ha molta o bastant corrupció, i un 82% creu que és un problema molt o bastant greu².

A banda de deteriorar l'economia, la corrupció afebleix la confiança i l'autoestima de les persones. La prevenció i la lluita contra la corrupció planteja una revolta ètica pendent que ens farà més forts com a individus i com a societat, i que també ha de manifestar-se en les decisions que prenem cada dia.

Què és la corrupció pública?

En l'exercici de qualsevol responsabilitat en la qual intervinguin recursos públics hi ha risc de corrupció. Entenem la corrupció com l'abús de la posició pública per

¹ Estudi *Valuing the social cost of corruption using subjective well being data and the technique of vignettes*, elaborat per Carmelo León, Jorge Araña i Javier de León per a l'Institut Tides, de la Universitat de les Palmes de Gran Canària. Publicat a la revista *Applied Economics* el 2013.

² Baròmetre 2018 de l'Oficina Antifrau sobre la corrupció a Catalunya: Percepcions i actituds de la ciutadania.

obtenir un benefici privat. Aquesta posició ens facilita uns recursos per aconseguir aquestes responsabilitats, no per treure'n profit particular. Fallem a la confiança col·lectiva dipositada en nosaltres si ens en beneficiem.

Com prevenir la corrupció: integritat i consistència

Davant de l'amenaça o la temptació de la corrupció no n'hi ha prou amb la vigilància i la repressió, cal que els individus incorporin valors com la integritat i l'ètica professional. La coherència o consistència entre els principis i les accions que es duen a terme —entre el que es diu i el que es viu— s'ha de treballar des de les primeres etapes de l'educació, a la família i a l'escola, i s'ha de practicar exemplarment des del teixit associatiu, social, econòmic i polític.

Som les societats del sud més corruptes?

No és cert que les societats europees del sud som, genèticament, més corruptes que les nòrdiques. Tampoc la religió sembla la resposta, tot i que la menor corrupció s'hagi sovint associat al calvinisme reformista, amb una moral individual més rígida. Un bon al·licient per fer una cosa és tenir l'ocasió de fer-la i que ningú t' enxampi. En alguns països del nord d'Europa, la transparència i els mecanismes de detecció i resposta tenen un recorregut més llarg. En el nostre país a penes són posteriors al restabliment de la democràcia. En qualsevol cas, la cultura i la història són explicacions, no excuses.

Les conseqüències de la corrupció

La corrupció sistèmica afecta el dia a dia de la gent en l'accés als serveis bàsics. En les societats que, com la nostra, concentren la corrupció en la política —amb xarxes d'influència que es projecten sobre el funcionament de les institucions— es redueix l'efectivitat de l'administració, davallen les inversions i el creixement i augmenta la desigualtat. Els estudis alerten que també afecta l'autoestima com a societat, la moral dels treballadors i treballadores i la confiança de la ciutadania en la democràcia.

El calendari d'advent de la corrupció a Catalunya

L'FMI estima el cost dels suborns en un 2% del PIB mundial. La UE xifra en 120.000 milions d'euros³ cada any el dany causat per la corrupció, i tal com hem vist els costos socials de la corrupció es xifren en 40.000 milions d'euros l'any a l'Estat espanyol. Per contra, la millora de la qualitat institucional, lligada a la reducció de la corrupció, milloraria el PIB a llarg termini en un 16%.

✓ 2009. Cas Pretòria.

Delicte

Tràfic d'influències, prevaricació, finançament il·legal, suborn i blanqueig de diners.

³ Estudi *Cost and mitigations strategies*, elaborat per l'FMI el 2016. Informe de la lluita anticorrupció a la Unió Europea, elaborat per la Comissió Europea el 2014.

Estat

Condemna de vuit anys per a Manuel Dobarco (PSC), set anys i multa de 14,1 milions d'euros per a Luis Andrés García 'Luigi' (PSC), i de cinc i una multa de 3,4 milions per a Bartomeu Muñoz (PSC). També un any i onze mesos i una multa de 3,2 milions per a Macià Alavedra (CDC) i Lluís Prenafeta (CDC).

✓ **2003. Cas Turisme.**

Delicte

Finançament il·legal, malversació de fons públics, falsedat documental i prevaricació.

Estat

Condemna de dos anys de presó a deu empresaris i a Joan Cogul (UDC). També va ser condemnada la vídua de Cogul, Carme Fargas. Recurs d'empara rebutjat pel Constitucional el 2009.

✓ **2008. Cas Treball.**

Delicte

Falsedat documental, prevaricació, malversació de fons públics i finançament il·legal.

Estat

Condemnes de quatre anys i mig de presó per J.M. Servitje (UDC) i de dos anys i tres mesos per a Víctor M. Lorenzo (UDC). El govern del PP els rebaixa la pena a una multa de 3.600 euros el 2009.

✓ **1991. Cas Filesa.**

Delicte

Associació il·lícita, malversació de fons públics, apropiació indeguda, falsedat documental i tràfic d'influències.

Estat

Condemna d'onze anys i multa de 260 milions de pessetes per a Carlos Navarro, Luis Oliveró i Alberto Flores. A Josep Maria Sala (PSC), tres anys de presó i multa de 350.000 pessetes.

✓ **2012. Cas ITV.**

Delicte

Tràfic d'influències, suborn i falsedat continuada en document mercantil.

Estat

Condemna de dos anys i mig de presó per a Oriol Pujol (CDC).
Aplicació del tercer grau penitenciari i permís extraordinari (2019).
Diversos empresaris implicats, condemnats a dos anys i cinc mesos de presó.

✓ **2009. Cas Palau. Cas 3%.**

Delicte

Finançament il·legal (CDC), malversació i apropiació indeguda de 23 milions d'euros, tràfic d'influències, blanqueig de capital.

Estat

Nou anys i vuit mesos de presó per a Fèlix Millet i multa de 2,8 milions d'euros, i set anys i sis mesos de presó i 700.000 euros de multa per a Jordi Montull. Per a Daniel Osàcar (CDC), quatre anys i cinc mesos, i per a Gemma Montull, quatre anys i sis mesos.

La catifa de la vergonya

Costa 40.000 milions d'any.

J. Fernández Díaz a Daniel de Alfonso, exdirector de l'Oficina Antifrau. "Esto la fiscalia te lo afina."

Fèlix Millet. Cas Palau-Cas 3%. "Som 400 i sempre som els mateixos."

Jordi Pujol Ferrusola. Cas Pujol. "Soc un dinamitzador econòmic".

Vicente Sanz. Caso Naseiro. "Estoy en política para forrarme".

El dilema ètic

La corrupció neix quan obtenim un benefici indegut que deriva d'un mal ús del poder i de les seves potestats. Però no sempre veiem clar què ho és i què no. Els nostres valors ètics es construeixen en l'activitat diària, i sovint hem de resoldre conflictes i interferències dels nostres interessos particulars (tots i totes en tenim) i que enfronten diverses menes d'ètica i de drets.

Davant del dilema, pot ajudar preguntar-nos per:

- 1. La transparència:** m'importaria que tothom sabés el que he fet?
- 2. La reciprocitat:** què en pensaria si els altres m'ho fessin a mi?
- 3. El retiment de comptes:** puc motivar i defensar públicament la meva decisió?
- 4. La universalitat:** sortiria perjudicada la societat si tothom fes el mateix?

Dilemes

- Et trobes una cartera al terra del vestidor de la piscina. A banda de la documentació, hi ha força diners.

¿Te la quedes sense dir res?

- Ets responsable de programar visites en un centre mèdic públic amb llarga llista d'espera. Un dia truca un familiar preocupat per un dolor.

¿Li diràs que vingui l'endemà a qualsevol hora, que ja el farem passar?

- Vols que la teva filla vagi a una escola pública molt bona, però no us correspon optar-hi perquè no hi viu a prop.

¿L'empadronaries en el domicili d'un familiar pròxim a l'escola per poder obtenir-hi plaça?

Les persones alertadores

Les persones alertadores són una peça clau en la lluita contra la corrupció. Destapar irregularitats pot, però, comportar riscos: qui denuncia s'exposa a patir represàlies personals i professionals. Cal garantir que denunciar sigui fàcil, eficaç i segur, i no s'ha de considerar una traïció sinó una mostra de civisme i responsabilitat que mereix tot el reconeixement. Els alertadors i alertadores no són herois, són persones que han decidit prioritzar la protecció del bé públic.

- ✓ **Montserrat Gassull | Alertadora del cas Torredembarra - cas 3%.**

In memoriam.

"Tolerància zero amb qui juga amb el diner públic, perquè és de tots."

- ✓ **Azahara Peralta | Alertadora del Cas Acuamed.**

"Como no cambien las leyes cada vez habrá menos denunciantes: estamos desprotegidas."

- ✓ **Luis Gonzalo Segura | Alertador de la corrupció en l'exèrcit espanyol.**

"Vaig prometre lleialtat als meus ciutadans, no a una cúpula (militar, en el meu cas)."

- ✓ **Roberto Macías | Alertador del cas del frau en la formació de la UGT d'Andalusia.**

"A Espanya els denunciants s'enfronten a una mort civil; una mort lenta, per inanició. A Mèxic mores dissolt en un barril d'àcid."

- ✓ **Carme Garcia | Alertadora del cas Mercuri.**

"Alertar del mal govern és el millor regal que he fet als meus fills, a la meva família, als meus amics i, espero, a la meva ciutat".

✓ **Hervé Falciani, alertador**

Hervé Falciani, enginyer de sistemes italo-francès del banc HSCB, va contribuir el 2009 a identificar 130.000 possibles evasors fiscals. Aquesta informació, coneguda com la 'Llista Falciani', demostrava la falta de mecanismes bancaris per prevenir el blanqueig de capitals. Des d'aleshores està reclamat per la justícia suïssa per vulnerar el secret bancari i col·labora amb diverses oficines antifrau de l'Estat espanyol, així com amb altres instàncies socials, econòmiques i polítiques. El Tribunal Constitucional ha avalat recentment la 'Llista Falciani' com a prova contra els defraudadors.

El periodisme i la corrupció

El periodisme ha assumit, pràcticament des dels seus orígens moderns, a finals del segle XIX, la funció de denunciar la corrupció de les societats i de preservar-ne les garanties democràtiques. Com a contrapoder, la premsa, la ràdio i la televisió han lluitat contra els privilegis dels corruptes protegits, sovint, per un sistema que els facilita aprofitar-se dels recursos públics. No sempre ha estat així, i sovint la premsa ha vist amenaçada la seva independència, i ha abandonat la seva funció de vigilància per convertir-se en un valedor acrític dels poderosos. Amb tot, han estat i són moltes les actuacions exemplars del periodisme d'investigació en aquest segle i mig d'existència.

L'Oficina Antifrau de Catalunya

L'Oficina Antifrau és una institució, independent del govern, que treballa per preservar la transparència i la integritat de les administracions catalanes. Ho fa mitjançant la prevenció i la investigació dels casos de corrupció que impliquen qualsevol càrrec públic. Rep i tramita les denúncies, fins i tot anònimes, de qualsevol persona. Antifrau no té capacitat per investigar delictes ni per imposar sancions.

Cada dos anys l'Oficina publica un baròmetre que cospa l'estat d'opinió de la ciutadania sobre la corrupció.

5. Dinàmiques per fer durant la visita virtual a l'aula

L'exposició es planteja com un recorregut pel procés de la corrupció i la seva detecció, tant a nivell individual com col·lectiu. La visita es divideix en diferents sectors i es realitzaran parades en tots ells per tal d'aprofundir en el seu contingut. Estan previstes 4 parades amb una dinàmica en cadascuna d'elles als següents espais:

- Espai Benvinguda
- Espai 5. Calendari de la corrupció

- Espai 8. Hervé Falciani, alertador
- Espai 10. L'Oficina i el Baròmetre

Primera parada | Espai benvinguda. Tres cartells amb dilemes ètics

Objectius:

- Introduir-se en el context de la corrupció.
- Posar en joc l'ètica personal i col·lectiva.

Descripció:

El professor farà les següents preguntes introductòries les quals serviran per trencar el gel.

- Sabeu què és la corrupció?
- Qui la comet?
- Per què?
- Quines conseqüències comporta?
- Com es lluita contra la corrupció?

A continuació, es llegiran en grup el contingut dels cartells i es comentaran de manera compartida. S'escriuran les principals respostes resumides en uns fulls, que després es recuperaran al finalitzar la visita en l'última activitat. No es profunditzarà en excés en les respostes, ja que es tracta d'una primera presa de contacte amb els dilemes. Els resultats grupals als dilemes no els veurem fins al final de l'exposició.

A continuació s'adjunten algunes pautes de resposta per possibles qüestions que sorgeixin durant l'activitat, mentre es comenten de manera grupal els dilemes de les cartel·les:

— **Pregunta:**

Quina és la resposta correcta davant dels dilemes?

No hi ha una resposta correcta. Ens guiem pels valors i, mitjançant el mètode deliberatiu, dialogant i debatent, l'ètica ens ajuda a prendre una resposta el més afí possible amb les nostres inquietuds i amb els valors compartits a nivell social. Més endavant durant l'exposició veurem els 4 principals valors en els quals basem les nostres respostes.

— **Pregunta:**

Però si me'n duc la cartera no em poden acusar de robar-la, oi? Jo me l'he trobat, no he fet res malament...

Quan parlem de dilemes ètics, estem parlant d'escollir entre dues opcions moralment vàlides però que poden entrar en conflicte amb els límits de la llei, d'una empresa, etc. En el cas de la cartera, si te l'emportes estàs cometent un delictes perquè t'hauràs apropiat d'un objecte que no és teu. Caldrà, doncs, que valorant els possibles escenaris i conseqüències dels teus actes, i en consonància amb els teus valors, prenguis la decisió que èticament et sembli més adequada.

— **Pregunta:**

En relació al dilema del metge, i si el meu familiar està molt i molt malalt? Jo no el vull deixar morir, no entenc el conflicte.

Un dilema ho és perquè ens posiciona davant d'una situació amb dues possibles respostes: entren en conflicte els nostres valors, i cada resposta té les seves repercussions positives i negatives. Davant d'aquesta situació, cal escollir allò que dona més resposta als nostres valors; pot ser que tu valoris que la salut del teu familiar és prioritària davant de l'opció de deixar altres persones malaltes fora de la visita o allargant la seva espera. Els dilemes ètics ens fan escollir entre dues possibles actuacions, cap de les quals és totalment bona o dolenta.

Temporització: 15 minuts

Segona parada | Espai 5. Calendari de la corrupció

Objectius:

- Aprofundir en els dilemes ètics.
- Identificar diferents situacions de corrupció.

Descripció:

Després de visitar la primera part de l'exposició, on es parla de la corrupció, de les seves causes i conseqüències, es farà una parada davant de la catifa de la VERGONYA, situada a l'[espai 5. Calendari de la corrupció](#). La llegirem, aixecarem i comentarem, amb grup, si s'esperaven el contingut.

A continuació, realitzarem la **dinàmica "decideix i posiciona't"**, consistent en plantejar als i les alumnes tot un seguit de preguntes relacionades amb situacions dilemàtiques simples vinculades a la seva quotidianitat, on entren en joc l'ètica personal i col·lectiva.

Les preguntes són:

- Jugues com a porter/a d'un equip de futbol. És l'últim partit, i el teu equip no s'hi juga res, però l'altre es juga ser campió. Us proposen donar-vos 30 euros a cadascun si us deixeu guanyar. Què faries?
- Estàs al metro i veus que a una senyora davant teu se li cau un bitllet de 50 euros de la butxaca. Te'l quedes?
- Pots accedir a una còpia de l'examen de mates el dia abans, ja que en trobes una còpia a la fotocopiadora de l'institut i no hi ha ningú a prop. L'agafes?
- Has començat a treballar a la piscina municipal del teu poble. Tens un amic que va molt just de diners i sovint no s'apunta als vostres plans perquè no els pot pagar. El deixes passar sense pagar?

Tenen tres respostes possibles:

- Ho faig.
- Em nego a fer-ho.
- Em plantejo fer-ne una part.

Aixecaran la mà quan el professor anunciï cadascuna de les tres respostes possibles. Després de cada dilema, s'obrirà un petit espai per compartir els diferents posicionaments. Es reflexionarà també sobre les emocions que genera prendre partit: per exemple, el possible sentiment de culpa d'aquells que tindrien conductes corruptes davant del grup o, per contra, el sentiment de sentir-se un "pringat" per no participar d'aquestes conductes corruptes.

Algunes preguntes per conduir el comentari grupal són:

- Han tingut clara la resposta? Si no és així, per què?
- S'han sentit incòmodes responent? Per què?
- Com creuen que influeix el grup en la seva decisió?

Cal tenir clar que no hi ha una única resposta correcta als dilemes. La resposta es basa en uns valors, que a l'última activitat es treballaran més a fons (transparència, reciprocitat, retiment de comptes i universalitat). Les preguntes que poden guiar la reflexió al voltant d'aquests valors són:

- Quins principis i valors es troben en situació de risc a cada situació?
- Quines són les conseqüències per a la institució pública on això passa, per a altres persones o organitzacions implicades en el cas i, en darrer terme, per a la societat en general?

- Creieu que s'ha produït un abús de la posició pública en benefici privat, és a dir, s'ha aprofitat de la situació, sigui econòmicament o a partir d'altres beneficis (informació privilegiada,...)?

En aquesta activitat, es pot esmentar i reflexionar sobre el fet que les decisions als dilemes es basen en valors que hem de posar en joc individualment, i en funció d'aquests i de com ens posicionem obtindrem una resposta o una altra. És evident que a nivell social s'espera una determinada conducta ètica de totes i tots nosaltres; si davant un dilema, la meua resposta crec que no agradarà a nivell social, jo ja sé què espera èticament la societat de la meua conducta. Tanmateix, això no treu que hi hagi normes i lleis que, tot i estar socialment acceptades, poden no ser justes, i l'ètica ens ajuda a deliberar els valors que entren en conflicte. L'ètica ens enfronta a això: a valorar críticament la moral i les normes socials establertes, tenint en compte les possibles conseqüències de les diferents decisions.

Pensar en l'altre i en l'interès comú per sobre de l'individual és un valor ètic, però ningú està obligat a seguir-lo. Quan la llei, sovint, no reglamenta sobre molts dels temes que són dilemàtics, obre una finestra per tal que les persones escollim les nostres conductes en funció dels propis valors i de la reflexió, en diàleg i deliberació amb els altres. L'ètica ens ajuda a prendre millors decisions.

Després de la reflexió per a cadascuna de les preguntes, es tornaran a donar les 3 respostes possibles (ho faig; em nego a fer-ho i em plantejo fer-ne una part a partir de les respostes inicials. Aquí tornarem a fer pensar a cada alumne després de la reflexió, després de pensar amb els principis i valors en risc, de les conseqüències o de pensar si era corrupció o no corrupció.

Temporització: 20 minuts

Tercera parada | Espai 8. Hervé Falciani, alertador.

Objectius:

- Identificar la figura de l'alertador/a i aprofundir-hi.
- Detectar situacions on tots/es podem ser alteradors/es.

Descripció:

Continuarem la visita en el sector 2 dedicat als alertadors/es. Ens aturarem davant de la fotografia de l'alertador Hervé Falciani, al costat del mirall amb la inscripció "tu també pots ser-ho", en referència a ser alterador/a.

Comentarem el cas de Falciani:

- El coneixen?
- Per què és alertador? Saben sobre què va alertar?
- Per què creuen que ho va fer?

- Saben quines conseqüències ha tingut la seva acció?
- Coneixen altres alertadors/es?

Es comentaran els alertadors/es que hi ha al vinil titulat “les persones alertadores”.

A continuació, farem una petita dinàmica a partir d’imatges de dos casos mediàtics de corrupció, relacionant-los amb els alertadors/es que van permetre fer-los públics. Es preguntarà als i les alumnes qui creuen que van ser els alertadors/es de cada cas, per tal de reflexionar sobre la tipologia més comuna i analitzar les raons per les quals altres figures possibles, com els mitjans de comunicació, no acostumen a destapar casos. S’introduirà el paper de l’oficina Antifrau. Es parlarà dels casos i de les seves conseqüències, així com del que es va aconseguir gràcies als alertadors/es.

Temporització: 10 minuts

Imatges de casos mediàtics de corrupció i apunts sobre els casos.

Cas Palau (2009)

Implica 17 encausats/ades, dirigents del Palau de la Música, l’empresa Ferrovial i Convergència Democràtica de Catalunya (CDC). DEUTE: 23 milions d’€ d’espoli continuat.

Apunts per al professorat:

- **Delicte:** finançament il·legal. Vuit anys i mig després de destapar-se el cas d’espoli del Palau, la sentència de l’Audiència de Barcelona dictamina que Convergència Democràtica va cobrar comissions il·legals de Ferrovial a través del Palau de la Música per finançar-se (el cas està vinculat a la trama del cas 3%).

L'Audiència confirma també l'espoli de 23 milions d'€ que van confessar Millet i Montull, diners que van destinar -sobretot- per a despeses personals. Per tot plegat, són qui han rebut les penes més altes.

L'audiència va dictar 9 anys i 8 mesos de presó per l'expresident del Palau durant gairebé 20 anys, Fèlix Millet, per un delictes continuat de malversació i apropiació indeguda, tràfic d'influències, blanqueig de capitals i contra la hisenda pública. Millet haurà de pagar també 2,8 milions d'€, que hauran de ser entregats o fets efectius sobre el seu patrimoni.

Pel gerent del Palau, Jordi Montull, la sentència va decretar 7 anys i 6 mesos de presó i haurà d'abonar 700.000 € pels mateixos delictes que Millet.

En el cas de l'extresorer de Convergència Daniel Osàcar, els magistrats li van imposar 4 anys i 5 mesos per blanqueig de capitals i tràfic d'influències, i per l'exdirectora financera de l'entitat Gemma Montull, 4 anys i 6 mesos. La sentència els ha condemnat per malversació, blanqueig de capitals i tràfic d'influències.

La sentència considera provat el cobrament de comissions irregulars de Convergència, que haurà de pagar 6,6 milions d'€ de guanys que el tribunal considera "obtinguts" quan CDC cobrava a través del Palau de la Música comissions que pagava Ferrovial en concepte de patrocinis, però que arribaven al partit a canvi d'adjudicacions d'obra pública.

Segons els magistrats, Ferrovial i l'antiga CDC van subscriure un "acord criminal" des d'abans del 1999 al 2009, fins que els Mossos van entrar al Palau.

- **Estat:** fiança a l'espera de sentència ferma i condemnes de presó. El tribunal ha aplicat l'atenuant de dilacions indegudes extraordinàries del procés judicial, un fet que ha fet rebaixar les penes que demanaven el fiscal i les acusacions. Se n'han beneficiat tots els acusats.
- **Alertadora:** Maria Mas, activista veïnal de Ciutat Vella, de l'associació de veïns del Casc Antic.

Cas Pretòria (2009)

Implica diversos exconsellers del govern, exalcaldes, regidors i empresaris com l'exconseller d'Economia (CiU) Macià Alavedra i la seva esposa Doris Mafeito, la seva amiga Glòria Torres i el testaferro Philip McHagan, l'exsecretari general de Presidència (CiU) Lluís Prenafeta i la seva esposa Maria Lluïsa Mas, l'excalcalde de Santa Coloma de Gramenet (PSC) Bartomeu Muñoz, el regidor d'Urbanisme de Santa Coloma de Gramenet (PSC) Manuel Dobarco, l'exdiputat (PSC) Luis Andrés García Sáez i els empresaris Manuel Valera, Josep Singla i Manuel Carrillo.

A la imatge: l'exsecretari de Presidència Lluís Prenafeta, l'exconseller Macià Alavedra, l'exdiputat socialista Luis Andrés García, i l'exalcalde de Santa Coloma de Gramenet (Barcelona) Bartomeu Muñoz

Apunts per al professorat:

- **Delicte:** finançament il·legal, suborn, corrupció i blanqueig de diners.
- **Estat:** el febrer de 2018 la sala penal de l'Audiència Nacional va fer pública la sentència per als onze encausats en l'anomenat cas Pretòria, que va imposar la condemna més alta de 7 anys i un mes així com una multa de 14,1 milions d'€ per a Luis Andrés García 'Luigi' i 5 anys i 9 mesos de presó i una multa de 3,4 milions d'€ per Bartomeu Muñoz. Tot i que la Fiscalia va demanar 7 anys de presó per l'exconseller Macià Alavedra i l'ex alt càrrec de la Generalitat Lluís Prenafeta, finalment van ser condemnats amb penes d'un any, onze mesos i 27 dies pels delictes de tràfic d'influències i blanqueig de capitals amb els atenuants de confessió per haver cobrat una comissió del 4% i per dilació indeguda i, per tant, han pogut eludir la presó. Van haver d'abonar una multa, de 3,2 milions d'€ en el cas d'Alavedra, i de 5,8 milions d'€ en el cas de Prenafeta.

Per la resta de processats la petició va ser de 7 anys de presó. Actualment continua la investigació sobre les trucades de l'alcalde Bartomeu Muñoz.

- **Alertadora:** Maite Carol, interventora a l'Ajuntament de Santa Coloma

Quarta parada | Espai 10. L'Oficina i el Baròmetre

Objectius:

- Recollir tot l'après durant la visita i aprofundir en el concepte d'integritat, així com en aquells principis i valors que ens ajudin a combatre la corrupció.
- Tancar la visita amb una reflexió sobre la responsabilitat personal davant la corrupció.

Descripció:

Ens aturarem davant de la bústia, introduint la bústia de denúncies de l'Oficina Antifrau.

El professor parlarà sobre la integritat i la consistència, dels principis i valors que la componen i de les conductes i resultats que se'n deriven. S'incentivarà, a través d'una dinàmica consistent en respondre per escrit a les qüestions següents de manera individual:

- En quines situacions puc incórrer en conductes de corrupció?
- Què hi puc fer a nivell individual?
- Què hi podríem fer a nivell de societat?

Quan hagin respost, es posaran en comú les aportacions dels alumnes i es reflexionarà en grup.

Per últim i com a tancament de la visita virtual, reprendrem els dilemes ètics plantejats al principi i que trobem a l'espai 6. Dilema ètic. Respondran de manera individual (si hi ha possibilitat de fer-ho a l'ordenador cada alumne); sinó, es respondrà a mà i es compararan les respostes amb les fetes (i recollides en els fulls) a l'inici de l'exposició.

La reflexió seguirà l'esquema indicat en l'exposició, format per les següents qüestions:

- **Transparència:** m'importaria que tothom sabés el que he fet?
- **Reciprocitat:** què en pensaria si els altres m'ho fessin a mi?
- **Retiment de comptes:** puc defensar públicament la meva decisió?
- **Universalitat:** sortiria perjudicada la societat si tothom fes el mateix?

Es comentaran també els resultats globals que ens apareixen una vegada em respost les preguntes.

Temporització: 20 minuts

